

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 11 88 671
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Zaaknummer 6112664

Woningstichting Domijn
[REDACTED]
Postbus 1345
7500 BH ENSCHEDE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
09-03-2021	2021/0056057	1	22 december 2020	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte [REDACTED]

[REDACTED] van het adviesbureau Eelerwoude heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 22 december 2020² ontvangen. Op 10 februari 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen aan de Stepelobrink 27-29 te Enschede. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij kunnen u de gevraagde ontheffing³ van verbodsbepalingen voor soorten van de Habitatrichtlijn niet verlenen, omdat er geen sprake is van een overtreding van de verboden van de Wet natuurbescherming.

Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren. Als u de werkzaamheden op een andere wijze uitvoert, kan ontheffing wel noodzakelijk zijn.

Gelet op het voorgaande wijzen wij uw aanvraag voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming af.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 1 (overwegingen) weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

¹ In het kader van art 3.8, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2020/0362574

³ Op basis van art. 3.8, eerste lid

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁴.
De verschuldigde leges zijn:

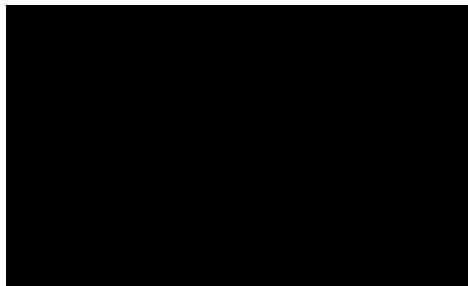
Artikel Code	Artikel omschrijving		Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke ingrepen	€	3.025,00
	Vermindering met 50% indien wordt voldaan aan artikel 3.3. Belastingverordening	€	1.512,50
Totaal leges			€ 1.512,50

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED].
[REDACTED] Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-004629 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Enschede;
- [REDACTED] Eelerwoude BV, Borne.

⁴ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	5
A1	Bevoegdheid	5
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	5
A2	Procedure	5
A2.1	Overeenstemming andere provincie	5
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	5
A2.3	Relevante overige besluiten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
A3	Toetsingskader soorten	5
A3.1	Wettelijke regels	5
A3.2	Provinciaal beleid	5
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	6
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	6
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	6
B1.2	Doel van het project	6
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	7
B1.4	Periode	7
B1.5	Onderliggende documenten	7
B1.6	Aanvullende gegevens	7
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	7
C1	Inhoudelijke beoordeling	7
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	7
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	8
C1.4	Zorgplicht blijft altijd gelden	8
D	Slotconclusie	8

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het afwijzen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

U hebt in de aanvulling van 10 februari 2021 een zienswijze gegeven met betrekking tot de voorgenomen afwijzing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Enschede gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁶ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁷ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁸ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten⁹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

⁵ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

⁶ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁷ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

⁹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningcorporatie Domijn is voornemens om drie woningen als voorbeeldproject te gebruiken bij een nieuwe methode van verduurzaming. De drie geselecteerde woningen zijn een showcase (proefproject) binnen het Europese project INDU-ZERO. Kern van het INDU-ZERO project is het ontwikkelen van een blauwdruk voor een fabriek waar grootschalig 'NOM (nul-op-de-meter)' renovatieproducten worden geproduceerd (meer dan 15000 per jaar) voor de helft van de huidige prijs.

Er worden drie woningen op een innovatieve manier verduurzaamd. Hierbij worden de gevels en het dak deels verwijderd. Vervolgens wordt het huis ingepakt met een nieuw isolatie pakket met nieuwe gevelementen en een nieuw dak. De drie woningen zijn de helft van een blok van 6 woningen, aan de Stepelobrink 27-29 te Enschede.

Figuur 1. Ligging te renoveren woningen.

Het eindbeeld in dit pilotproject is een modern blok huurwoningen, dat voldoet aan de eisen van de 21e eeuw., en dat op zeer efficiënte wijze is geïsoleerd. Het doel is om de kennis die wordt opgedane in deze pilot breder toe te passen en op te schalen naar een grootschalige aanpak, die verspreid over de provincie Overijssel wordt toegepast.

De werkzaamheden starten in mei/juni 2021 en het project wordt afgerond in juni/juli 2021. Hierbij worden onder andere de daken verwijderd en de gevels geschikt gemaakt voor het toepassen van de prefab isolatie elementen.

B1.2 Doel van het project

Domijn wil als onderdeel van proefproject binnen het INDU-ZERO project woningen aan de Stepelobrink 27-29 in Enschede isoleren met uitwendige, prefab beplating. Het doel van het INDU-ZERO project is te komen tot een realisatie van een fabriek voor betaalbare renovatiepakketten. Met deze renovatiepakketten moeten oude, bestaande woningen in één keer energieneutraal kunnen worden gerenoveerd voor de helft van de huidige prijs. Het project richt zich op flats, rijtjeshuizen en twee-onder-één-kapwoningen uit de periode 1950 tot 1985.

De uitkomsten van INDU-ZERO zullen een significante bijdrage leveren aan de 'Renovation Wave' van de EU. De Europese Commissie streeft ernaar het renovatietempo ten minste te verdubbelen in de komende tien jaar. Dit moet leiden tot een verbetering van de energie- en hulpbronnefficiëntie en ervoor zorgen dat het doel van de Green Deal, een CO2 neutraal in 2050, wél gehaald gaat worden.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁰.

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 30 april 2021 tot en met 30 april 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Eelerwoude, 10 november 2020. Quicksan Wet natuurbescherming Verduurzaming woningen Stepelobrink, Enschede. Projectnummer: 201253
- Eelerwoude, 26 januari 2021. Projectplan Wet natuurbescherming Verduurzaming Stepelobrink 27-29, Enschede. Projectnr. 201490
- Eelerwoude, 10 februari 2021. Beantwoording vragen 'Duurzaamheid innovatie INDU-ZERO'. Kenmerk 201490
- Machtiging

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 22 december 2020 ontvangen. Op 13 januari 2021 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 10 februari 2021¹¹ ontvangen.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Projectplan'¹² wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan, met een veldbezoek op 10 december 2020. Tijdens dit veldbezoek zijn ook dakpannen op de dakranden opgetild, om te beoordelen of er verblijfplaatsen aanwezig zijn voor huismus.
- Een onderzoek op 8 januari 2021 met hoogwerker en endoscoop, om de spouw en de dakranden aan de gevelzijde te kunnen beoordelen op verblijfplaatsen.

¹⁰ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹¹ EDO-kenmerk 2021/0044027

¹² Hoofdstuk 3, pagina 9 tot en met 15

Uit de inspectie van de onderste twee rijen dakpannen, bleek de ruimte te zijn afgesloten met vogelschroot. Hierdoor zijn er geen mogelijkheden als nestgelegenheid voor de huismus. Tijdens de inspectie werden dan ook geen resten van nesten of sporen van nestmateriaal aangetroffen. Aanwezigheid van de huismus kan worden uitgesloten.

Uit de inspectie van de dakpannen op de kopgevel, bleek dat er geen resten nestmateriaal of nesten van gierzwaluw aanwezig waren in de boeiborden of onder de dakpannen. Aanwezigheid van nesten van gierzwaluw kan worden uitgesloten.

Bij de inspectie van de spouw (met endoscoop) bleek dat deze geheel zonder open stootvoegen is uitgevoerd. Daarnaast is de spouw geheel gevuld met isolatiemateriaal. De spouw is ook niet aan de bovenzijde toegankelijk via het dak. Bij het lichten van de dakpannen aan de kopgevel, werden ook geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Als het dak (tijdelijk) in gebruik was als verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, zouden hier sporen zoals uitwerpselen moeten worden aangetroffen. Ook vormt de wijze van de constructie van de boeiborden aan de kopzijde van de woningen een belemmering voor vleermuizen om het dak als verblijfplaats in gebruik te nemen¹³.

Volgens onze beleidsregels, wordt onderzoek gedaan volgens de wijze waarin dit is beschreven in de kennisdocumenten en het vleermuisprotocol. Dit bestaat uit waarnemend veldonderzoek, verdeeld over het jaar. Voor de huismus is ook het lichten van dakpannen beschreven in het kennisdocument. Voor de gierzwaluw en vleermuizen wordt deze methode niet gehanteerd als vaste methode. In dit geval is van de reguliere onderzoeksmethoden afgeweken en is een uitgebreide inspectie uitgevoerd.

Wij zijn op basis van de beschrijving in de quickscan, het projectplan en de nadere toelichting op de wijze van uitvoering van oordeel, dat voor deze specifieke woningen de afwijkende onderzoeksmethode recht doet aan de onderzoeksplicht. De bouwwijze en constructie geeft relatief weinig tot geen gelegenheid tot (toegang naar) verblijfplaatsen. De drie woningen en mogelijke verblijfplaatsen zijn voldoende overzichtelijk voor visuele inspectie. Alle mogelijke verblijfplaatsen zijn toegankelijk voor inspectie en op sporen onderzocht. Door het geheel ontbreken van sporen van eerder gebruik als verblijfplaats of nestplaats, is de conclusie gerechtvaardigd dat er geen verblijfplaatsen van beschermde soorten in de betreffende woningen aanwezig zijn.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

In het projectplan wordt aangegeven dat er vanuit natuurinclusief bouwen inbouwkasten worden geplaatst voor zowel gierzwaluw als vleermuizen. Aangezien er geen verblijfplaatsen in de te renoveren woningen aanwezig zijn, zijn er geen negatieve effecten op beschermde soorten.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van woningen aan de Stepelobrink 27-29 te Enschede leiden niet tot het overtreden van verbodsbepalingen. Aangezien er geen aanwezigheid van vleermuizen is vastgesteld, is er geen overtreding van het verbod om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren. Ook zullen door de werkzaamheden geen verblijfplaatsen verloren gaan. Ontheffing is niet noodzakelijk.

C1.4 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁴. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

Een ontheffing voor het renoveren van de woningen aan de Stepelobrink 27-29 is niet noodzakelijk. Een ontheffing is niet noodzakelijk. Gelet op het voorgaande wijzen wij uw aanvraag voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming af.

¹³ Projectplan, foto's op pagina 13

¹⁴ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb